

Indstilling af serien "Kostskolen" til årets Cavlingpris

Vi indstiller Christian Stemann til Cavlingprisen for podcastserien "**Kostskolen**", hvis afsløringer af groft svigt på Havregården Kostskole i Gilleleje resulterede i lukning af kostskolen, politianmeldelse af den mangeårige forstander og fik den ansvarlige minister til at kalde sit eget embedsværk for "*en katastrofe*".

I en række artikler, nyhedsindslag og især igennem podcastserien "Kostskolen" afslører Christian Stemann, hvordan elever på Havregården i årevis oplevede seksuelle overgreb, selvmordsforsøg, vold og stofmisbrug på kostskolen i Gilleleje, og hvordan myndighederne svigtede i deres tilsyn af stedet.

Forholdene på kostskolen havde stået på i årevis – og foregik stadig - da Christian Stemann begyndte at undersøge sagen og stille myndighederne til ansvar for deres svigt.

Uden Christian Stemanns imponerende journalistiske arbejde, er der en overhængende risiko for, at børn og unge stadig i dag stadig ville leve under de forfærdelige forhold på Havregården Kostskole.

I sin research har Christian Stemann talt med mere end 50 tidligere elever, medarbejdere og pårørende fra Havregården Kostskolen. I podcastserien stiller flere sig for første gang frem og fortæller, hvordan de i årevis blev svigtet på kostskolen, hvordan medarbejderne gang på gang forsøgte at advare om, at de ikke havde de fornødne kompetencer til at tage sig af de børn, der blev optaget på skolen, og hvordan de myndigheder, der skulle holde øje med, at børnene havde det godt, ikke advarede hinanden.

Christian Stemann har i sit arbejde med historien gennemgået 20.000 siders sagsdokumenter fra de tidligere elevers sagsmapper, interne dokumenter fra kostskolen og myndighedernes tilsynsrapporter. Via disse dokumenter har han kortlagt, hvordan kommuner, Socialtilsynet, Arbejdstilsynet og Børne- og Undervisningsministeriet i årevis ikke har opdaget eller har undladt at reagere på de kritisable forhold.

Christian Stemann researcharbejde er eksemplarisk for, hvordan undersøgende journalistisk bør laves. Christian tør gå kritisk til historiens sårbare kilder, for at få dem til at reflektere over deres egne valg og deres eget ansvar.

Han har i processen krævet at få fuld indsigt i de unges kommunale sagsmapper, for herigennem systematisk at kunne efterprøve de påstande, som de medvirkende kommer med i udsendelserne. Samtidig har han igennem grundigt kildearbejde fået indsigt i interne notater og dokumenter, der tegner et skræmmende billede, som skolens forstander i årevis har skjult for myndighederne.

I podcastserien bliver det blandt andet afdækket, hvordan Arbejdstilsynet siden 2013 har kendt til massive problemer på skolen, men at de ikke advarede andre relevante myndigheder. Samtidig advarede Socialtilsynet i 2019 Børne- og Undervisningsministeriet om seksuelle overgreb og dårlige forhold på kostskolen, uden at ministeriet fulgte op på advarslen.

Igennem sin grundige gennemgang af de tidligere elevers sagsmapper kan Christian Stemann afsløre, at mindst seks børn i løbet af fem år forsøger at tage deres eget liv imens de går på kostskolen, men at kostskolens ledelse ikke indberetter dette til Socialtilsynet.

Ledelsen tilbageholdte også en række sager om seksuelle overgreb og krænkelser eleverne imellem. Nogen af overgrebene foregår helt op til at skolen bliver lukket i efteråret 2020.

En lukning, der kom som en reaktion på Christians Stemanns journalistiske afsløringer.

Det var nemlig først da Christian Stemann begyndte at stille kritiske spørgsmål til myndighedernes rolle i sagen, og præsenterer dem for en række oplysninger, som de forskellige tilsyn ikke havde delt med hinanden, at de selvsamme myndigheder strammede grebet om Havregården.

P1 Dokumentars afsløringer var også det allerførste punkt på dagsordenen, på det krisemøde mellem Socialtilsynet og kostskolens bestyrelse, der efterfølgende førte til lukning af kostskolen og en bortvisning og politianmeldelse af kostskolens mangeårige forstander.

Afsløringerne har ført til at 18 tidligere elever har stævnet staten for 5,4 millioner kroner for brud på deres menneskerettigheder.

Afsløringerne har også fået ministeriet til at ændre procedurer, så myndighederne fremover skal reagere inden for 5 dage, når der indløber bekymrende oplysninger. Samtidig bliver der netop nu forhandlet politisk om et loft over udsatte unge på kostskoler, som en reaktion på afsløringerne i dokumentaren.

Sagen opsummeres meget godt med Børne- og undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil egne ord: *"At den ene hånd ikke ved, hvad den anden gør, er en katastrofe"* – En katastrofe der ikke var blevet afdækket uden Christians Stemann talentfulde arbejde.

Christian Stemann fortjener ikke blot prisen for sin flotte undersøgende og velfortalte podcastserie men også for sin vedholdenhed, empati og dygtighed i at få sårbare unge til at stille sig frem og fortælle om deres traumer og inderste hemmeligheder.

På vegne af:

Jens Vithner

Redaktør, P1 Dokumentar

Kristoffer Eriksen

Journalistisk chefredaktør, Frihedsbrevet

Gitte Olsgaard

Redaktionssekretær, DR Nyheder

Medier:

Podcastserie I otte episoder:

<https://www.dr.dk/radio/p1/kostskolen>

Webdok:

<https://www.dr.dk/nyheder/webfeature/havregaarden-forside>

Udvalgte nyhedsartikler:

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/seksuelle-overgreb-vold-og-selvmondsforsoeg-paa-kostskole-det-er-svigt-paa-svigt>

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/seks-boern-forsogte-begaa-selvmoerd-paa-omstridt-kostskole-det-boer-foere-til>

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/minister-rasende-efter-kostskoleafsloeringer-en-kaempe-katastrofe>

<https://www.dr.dk/nyheder/regionale/hovedstadsomraadet/det-er-stukket-helt-af-ministerium-reagerede-ikke-paa-advarsler>

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/kostskoleforstander-fyret-tilbageholdt-informationer-om-seksuelle-overgreb>

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/boerneminister-vil-indfoere-loft-over-anbragte-boern-paa-kostskoler>

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/godhavnsdrengenes-advokat-vil-kraeve-erstatning-i-sag-om-svigt-paa-kostskole-det-er>